

Motor zaharrarekin ari gara

**ARKAITZ ZARRAGA
AZUMENDI**
EUSKARA
IRAKASLEA

Hizkuntza biziberritze prozesu bakoitzak bere ezaugarriak ditu. Hizkuntzak duen egoera, herritarren ezaugarriak eta herri bakoitzaren ezaugarri kulturalak kontuan hartuta jardun behar da kasu bakoitzean. Tresa, neurri eta ekimenekin asmatuz gero hizkuntzak aurrera egingo du. Gerora, egoerak aldatzen diren neurrian, baliabideak, estrategiak, jomugak... egokituz joan beharko dira. Hala ere, badira prozesu guztietan funtsezkoak diren tresnak: murgiltze eskolak, helduen eskolak, kultur sorkuntza, komunikabideak...

Kolonbiako Cauca eskualdeko Nasa herriarekin helduen eskolen inguruan egindako ibilbidean zerbait azpimarratu badugu, zera da: helduen eskolak biziberritze prozesuaren motor garrantzitsuenetakoa izan behar dira. Hitzunak sortu behar dituzte, kultur sorkuntzaren erabiltzaile eta sustatzaileak izan, hizkuntza arlo guztietara hedatzen lagundu eta, batez ere, atxikimendu sortzaileak izan behar dira.

Motor horren piezak izango dira irakasle prestatu eta gogotsuak, metodologia egokia, material eta teknika didaktiko egokiak, baliabideak... Baina, gainera, motorraren pieza guztiak modu koordinatuan aritu behar dira, lanari etekin handiena ateratzeko.

Askotan galdetzen digute guk handik

zer dugun ikasteko, eta aurrekoan zutabetxo honetan azaldu nuen bezala, asko eta sakonak dira hango ikasgaiak. Baina, gainera, ispilu bat ere jartzen digute aurrean, predikatzen dugun hori gurean nola dagoen galdetuta. Tira, bada, gurean, helduen eskolei dagokienez behinik behin, diesel motor zaharrarekin ari garela aitortu behar diegu. Garai batean puntakoa izan zen, baina gaur egunerako zaharkituta dago.

Bestelako diagnostiko batzuk heldu bitartean, gure piezei begiratuta, argi dago irakasleak ez daudela garai batean bezain motibatua. Datozen 10 urteetan erdiak baino gehiago jubilatuko dira, baina erreleborik ez dago. Euskaltegiak ez dira erakargarriak lanerako eta gazte gutxi ikusten dute euren burua euskara helduei irakasten. Curriculum ederra dugu, baina goitik behera eginikoa, eta berariazko formakuntza planik ez da egon; ondorioz, ez dugu aplikatzen. Materialak ere ez dira sortzen; ez, behintzat, curriculumari egokitutako materialak. Azterketek gehiegizko pisua hartzen dute ikas-prozesuan eta, ondorioz, tituluak sortzen ditugu, ez hitzunak. Bai, egia da batzuk hitzun bihurtzen direla, baina...

Diesel motor honek behintzat, eraldaketa behar du, garaia eskatzen digun motor garbi eta eraginkorra bihurtzerainokoa. ●

K O

ITXARO BORDA
IDAZLEA

CCOVID-19 pandemia garai betean, *dark web*-aren burbuiletan Qanon kideek eta *hipster* bizarrekiko supremazista zuriek aspaldian mamitu oldarraren irudiak ikusi ditugu *NBC* katean, Trump presidentea zutela buru, Kapitolioa eraso eta menderatzeko bidean. Estatu kolpe klasiko baten gidoiaren urratsak zirela ezin uka, Ipar Amerikarrek beraiek hainbat aldiz, munduan zehar eragin *putsch* delakoenak hain zuzen ere. 1973ko Txileko Monetako palazioaren atake latzaz oroitu nintzen...

Boterera bortizki helduriko Zinbaweko buruzagiak ohar batean erran zuten Estatu Batuek ez zutela gehiago

demokrazia irakaspenik egiteko eta diktadoreak kritikatzeko eskubiderik. Estatu Batuen itzala zimeldu da, azken lau urteetan Trumpen inspiratu balentriari esker. Ez da seinale ona. Beste ezezaguna Kapitolioko poliziaren ingurukoa da: zergatik hain ahul agertu zen *rioters* horien aitzinean? Black Lives Matter mugimendukoak kongresuan sartzen saiatu balira, iragan udan, zer gertatuko zen?

Berak sustatu ekintzatik lekora, Trump eskandalizatua agertu da eta Bidenen garaipena onartu arren, uste du beti historiako presidenterik handiena izan dela. ●